Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-01-13

LS 2015-1261

Landstingsstyrelsen

Uppdrag att undersöka möjligheten att finna ny huvudman för Berga Naturbruksgymnasium

Föredragande landstingsråd: Peter Carpelan

Ärendebeskrivning

Uppdrag att försöka finna ny huvudman som kan driva skolan vidare, och att redovisa andra handlingsalternativ om en ny huvudman inte går att finna.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att uppdra till landstingsdirektören att finna en ny ansvarsfull och kapabel huvudman som kan driva Berga Naturbruksgymnasium vidare och därefter återkomma till landstingsstyrelsen

att uppdra åt landstingsdirektören att skyndsamt ge en preliminär lägesrapport av sökandet efter ny huvudman till Berga Naturbruksgymnasium

att uppdra åt landstingsdirektören att återkomma med ett beslutsunderlag med handlingsalternativ för Berga Naturbruksgymnasium ifall en ny huvudman för skolan inte identifierats.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting äger och driver sedan flertalet år Berga Naturbruksgymnasium. Skolan erbjuder gymnasieutbildning enligt naturbruksprogrammet, yrkesintroduktion för elever utan gymnasiekompetens samt särskola. Skolverksamheten har tidigare haft en god ekonomi men ger nu betydande underskott. Orsaken till detta är främst ett minskat elevunderlag.

Om skolverksamheten ska kunna fortsätta bedrivas krävs både kostnadsrivande investeringar och detaljbeslut som är svåra för landstingsstyrelsen att hantera. Stockholms läns landsting har ej heller någon skyldighet att bedriva den här typen av verksamhet som inte har bäring på vare sig hälso- och sjukvård eller kollektivtrafik.

Landstingsdirektören får därför i uppdrag att finna en ny ansvarsfull och kapabel huvudman som kan driva Berga Naturbruksgymnasium vidare och därefter återkomma till landstingsstyrelsen. Vidare uppdras landstingsdirektören att skyndsamt återkomma med en lägesrapport av sökandet efter ny huvudman till skolan. Slutligen, om ny huvudman inte kunnat identifieras, ska landstingsdirektören återkomma med handlingsalternativ för Berga Naturbruksgymnasium.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokollsutdrag den 1 december 2015 med, MP-ledamotens reservation och S-ledamöternas särskilda uttalande
Forskningsberedningens protokollsutdrag den 26 november 2015 med, S-ledamöternas särskilda uttalande
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 11 november 2015

Torbjörn Rosdahl

Peter Carpelan

Carl Rydingstam

§ 110

Uppdrag att undersöka möjligheten att finna annan huvudman för Berga Naturbruksgymnasium

LS 2015-1261

Ärendebeskrivning

Uppdrag att försöka finna ny huvudman som kan driva skolan vidare, och att redovisa andra handlingsalternativ om en ny huvudman inte går att finna.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 11 november 2015
Protokollsutdrag från Forskningsberedningen 26 november 2015

Förslag och yrkande

Ordföranden Torbjörn Rosdahl yrkar bifall till landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.
Susanne Nordling (MP) yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till beslut (bilaga).

Proposition

Ordföranden frågar på vart och ett av de framställda yrkandena och finner att arbetsutskottet bifallit landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet beslutar föreslå landstingsstyrelsen

att uppdra till landstingsdirektören att finna en ny ansvarsfull och kapabel huvudman som kan driva Berga Naturbruksgymnasium vidare och därefter återkomma till landstingsstyrelsen

att uppdra åt landstingsdirektören att skyndsamt ge en preliminär lägesrapport av sökandet efter ny huvudman till Berga Naturbruksgymnasium

att uppdra åt landstingsdirektören att återkomma med ett beslutsunderlag med handlingsalternativ för Berga Naturbruksgymnasium ifall en ny huvudman för skolan inte identifierats.

Reservation
Susanne Norling (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget yrkande.

Särskilt uttalande
Erika Ullberg (S), Dag Larsson (S) och Jens Sjöström (S) lämnar ett särskilt uttalande till protokollet (bilaga)

Beslutsexpediering:
Landstingsstyrelsen
Akt

Stockholms läns landsting

FÖRSLAG TILL BESLUT

LANDSTINGSSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT
Miljöpartiet de gröna

2015-12-01
LS 2015-1261
Ärende nr: 10

Uppdrag att undersöka möjligheten att finna annan huvudman för Berga naturbruksgymnasium

Arbetsutskottet föreslår landstingsstyrelsen besluta

att uppdra till landstingsdirektören att finna en ny ansvarsfull och kapabel huvudman som kan driva Berga Naturbruksgymnasium vidare och därefter återkomma till landstingsstyrelsen att uppdra åt landstingsdirektören

att skyndsamt ge en preliminär lägesrapport av sökandet efter ny huvudman till Berga Naturbruksgymnasium att uppdra åt landstingsdirektören

att återkomma med ett förslag på hur landstinget kan fortsätta driva skolverksamheten ifall en ny huvudman för skolan inte identifierats

att därutöver anföra

Berga naturbruksgymnasium har misskötts och negligerats av landstingsminoriteten i många år. Anläggningen har eftersatt underhåll och är inte längre så attraktiv som den skulle kunna vara. Nu krävs ett helhetsgrepp om verksamheten och investeringar i anläggningen för att vända den negativa trenden med vikande elevantal och ekonomiska underskott.

Det finns på Berga stor potential för innovation och utveckling kring frågor som är centrala för ekologiskt naturbruk och vår framtida matförsörjning. I ett sårbarhets- och hållbarhetsperspektiv är detta områden som vi som region behöver bli bättre på. Att vi också är på väg att bilda en region innebär att verksamheten på Berga i framtiden skulle kunna kopplas till integrationsinsatser och projekt kring utveckling av regionens arbetsmarknad.

Enligt ett tidigare tjänsteutlåtande har skolans ledning skissat på en plan för hur verksamheten skulle kunna utvecklas. Genom investeringar och utvecklat samarbete med lokalsamhället skulle

skolans attraktivitet öka och därmed elevantalet. Ledningens plan innefattar investeringar i anläggningen, bland annat ladugården, vidareutveckling av utbildningen och det ekologiska naturbruket, samt avtal med lokala företag för kompletterande användning av anläggningen.

Om landstinget hittar en ansvarsfull och kapabel huvudman som kan utveckla och ta tillvara på Bergas potential (och förslag på verksamhetsutveckling enligt ovan) ställer Miljöpartiet sig positiva till det. Detta för att vi ser att Berga naturbruksgymnasiet har en väldigt viktig samhällsfunktion som inte får försvinna.

Om ingen ny huvudman står att finna anser vi att landstinget ska fortsätta att driva och utveckla skolverksamheten på Berga naturbruksgymnasium. Den fortsatta driften skulle kunna ske tillsammans med någon social verksamhet, gärna i kooperativ form.

Stockholms läns landsting

SÄRSKILT UTTALANDE Ärende 10

AU
Socialdemokraterna

2015-12-01

LS 2015-1261

Gällande " Uppdrag att undersöka möjligheten att finna ny huvudman för Berga Naturbruksgymnasium"

Berga narturbruksgymnasium är Stockholms läns enda naturbruksgymnasium. Gymnasiet driver gymnasieutbildning och gymnasiesärskola inom lantbruk och hästskötsel och bidrar till att skapa attraktiv arbetskraft och upprätthåller kunskap om lantbruk för länets stora landsbygd.

När Berga naturbruksgymnasium nu långsiktigt ska få en ny huvudman är Socialdemokraterna angelägna om att det sker till en ansvarsfull och långsiktig ägare. Vi vill understryka vikten av att det sker en dialog och avstämning med politiken kring valet av ny huvudman som kan driva skolan vidare. Om en långsiktig och ansvarsfull ägare inte hittas ser vi fram emot en dialog och avstämning även kring de framarbetade handlingsalternativen. Socialdemokrateran anser att inga avtal kring övertagandet ska tecknas förrän politiken har tagit ställning till innehållet i ett sådant avtal.

§ 55

Uppdrag att undersöka möjligheten att finna ny huvudman för Berga Naturbruksgymnasium

LS 2015-1261

Föredragande: Christina Apler Lindström och Sören Berg.

Ärendebeskrivning

Uppdrag att försöka finna ny huvudman som kan driva skolan vidare, och att redovisa andra handlingsalternativ om en ny huvudman inte går att finna.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 11 november 2015.

Förslag och yrkande

Vid sammanträder föreligger landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Forskningsberedningens beslut

Forskningsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen besluta

att uppdra till landstingsdirektören att finna en ny ansvarsfull och kapabel huvudman som kan driva Berga Naturbruksgymnasium vidare och därefter återkomma till landstingsstyrelsen

att uppdra åt landstingsdirektören att skyndsamt ge en preliminär lägesrapport av sökandet efter ny huvudman till Berga Naturbruksgymnasium

att uppdra åt landstingsdirektören att återkomma med ett beslutsunderlag med handlingsalternativ för Berga Naturbruksgymnasium ifall en ny huvudman för skolan inte identifierats.

Särskilt uttalande
S-ledamöterna Solveig Holmgren och Cecilia Ramning lämnar ett särskilt uttalande.

Beslutsexpediering:
Arbetsutskottet
Akt

Stockholms läns landsting

SÄRSKILT UTTALANDE

Forskningsberedningen
Socialdemokraterna

2015-11-26

LS 2015-1261

Gällande ” Uppdrag att undersöka möjligheten att finna ny huvudman för Berga Naturbruksgymnasium”

Berga narturbruksgymnasium är Stockholms läns enda naturbruksgymnasium. Gymnasiet driver gymnasieutbildning och gymnasiesärskola inom lantbruk och hästskötsel och bidrar till att skapa attraktiv arbetskraft och upprätthåller kunskap om lantbruk för länets stora landsbygd.

När Berga naturbruksgymnasium nu långsiktigt ska få en ny huvudman är Socialdemokraterna angelägna om att det sker till en ansvarsfull och långsiktig ägare. Vi vill understryka vikten av att det sker en dialog och avstämning med politiken kring valet av ny huvudman som kan driva skolan vidare. Om en långsiktig och ansvarsfull ägare inte hittas ser vi fram emot en dialog och avstämning även kring de framarbetade handlingsalternativen. Socialdemokrateran anser att inga avtal kring övertagandet ska tecknas förrän politiken har tagit ställning till innehållet i ett sådant avtal.

Landstingsstyrelsens förvaltning
Biträdande förvaltningschef

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-11-11

LS 2015-1261

Handläggare:
Sören Berg

Landstingsstyrelsens
forskningsberedning

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -11- 18
Dnr LS 2015-1261
Rotel IV

Uppdrag att undersöka möjligheten att finna ny huvudman för Berga Naturbruksgymnasium

Ärendebeskrivning

Uppdrag att försöka finna ny huvudman som kan driva skolan vidare, och att redovisa andra handlingsalternativ om en ny huvudman inte går att finna.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 11 november 2015

Förslag till beslut

Forskningsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen besluta

att uppdra till landstingsdirektören att finna en ny ansvarsfull och kapabel huvudman som kan driva Berga Naturbruksgymnasium vidare och därefter återkomma till landstingsstyrelsen

att uppdra åt landstingsdirektören att skyndsamt ge en preliminär lägesrapport av sökandet efter ny huvudman till Berga Naturbruksgymnasium

att uppdra åt landstingsdirektören att återkomma med ett beslutsunderlag med handlingsalternativ för Berga Naturbruksgymnasium ifall en ny huvudman för skolan inte identifierats.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Skolverksamheten har inte någon stark koppling till vård eller trafik. Landstinget har inte heller någon skyldighet att bedriva denna typ av verksamhet. Samtidigt kan skolan ses som en värdefull resurs för regionen.

Om skolverksamheten ska kunna fortsätta krävs nu en rad successiva beslut på en detaljnivå som är svår för landstingsstyrelsen att hantera. Det kan också vara fördel för skolan att frikopplas från en del av landstingets administrativa rutiner som inte är optimala för skolans särskilda förutsättningar.

Landstingsdirektören föreslås därför få i uppdrag att undersöka möjligheterna att finna en ny huvudman som kan driva skolan vidare. Om detta inte visar sig möjligt, föreslås landstingsdirektören få i uppdrag att redovisa andra handlingsalternativ.

Bakgrund
Landstinget äger och driver sedan många år Berga Naturbruksgymnasium, som efter att andra skolverksamheter överlåtits till andra aktörer nu är den enda skola som ägs av landstinget. Landstinget har inte någon skyldighet att bedriva denna typ av verksamhet.

Skolan erbjuder gymnasieutbildning enligt naturbruksprogrammet, yrkesintroduktion för elever utan gymnasiekompetens samt särskola i begränsad omfattning. I regionen finns ytterligare några skolor som erbjuder utbildning enligt naturbruksprogrammet, men ingen annan som på samma sätt har koppling till ett fullt utvecklat lantbruk.

Verksamheten har under många år haft en god ekonomi, där skolpengen från elevernas hemkommuner täckt alla kostnader för drift, underhåll och investeringar. Efter dessa år med god ekonomi, ger skolverksamheten nu betydande underskott, främst som en följd av minskat elevantal. Skolan har kapacitet för drygt 250 elever, varav cirka hälften i internatboende. Efter att läsåret 2008/09 ha haft praktiskt taget full beläggning har elevantalet minskat successivt, för att nu vara cirka 110 elever.

Elevnedgången beror till stor del på yttre faktorer, som minskade årskullar och förändringar av yrkesprogrammens behörighet för högskolestudier. Flera liknande skolor på olika håll har därför avvecklats under senare år. Årskullarna är nu växande. En del nya skolor har sett möjligheter i naturbruksprogrammets höga skolpeng och etablerat konkurrerande verksamheter utan den kostnadskrävande kopplingen till ett utvecklat lantbruk[1].

Eftersom utbildningen prioriterats och fastighetsförvaltningen inte varit optimal, har stora delar av anläggningen nu eftersatt underhåll och den är inte längre så attraktiv som den skulle kunna vara. Trots detta fungerar verksamheten väl på många sätt, vilket bland annat illustreras av att

[1] Se t ex betänkandet Moderniserad studiehjälp SOU 2013:52 och landstingsstyrelsens remissvar LS 2015-0545

samtliga lärare är behöriga, att de årliga elevenkäterna visar att nästan alla elever ger höga betyg till utbildningen, tryggheten och trivseln, och att även elever med behov av särskilt stöd når goda resultat. Osäkerheten om skolans framtid är en källa till oro.

Så längre förutsättningarna varit stabila har behovet av politiska beslut varit begränsat, och landstingsstyrelsen har kunnat fullgöra sin nuvarande roll som skolstyrelse. Men om skolan ska kunna fortleva och vidareutvecklas krävs successiva inriktnings- och investeringsbeslut på relativt detaljerad nivå, oavsett om landstinget eller någon annan är huvudman.

Förvaltningen har på ett översiktligt sätt sonderat olika framtidsmöjligheter, varav bland annat möjligheten att hitta en ny huvudman. Den preliminära bilden är att det är svårt att finna en sådan intressent, särskilt mot bakgrund av de stora ekonomiska underskotten. Men med stöd av ett tydligt politiskt uppdrag skulle möjligheterna till nytt huvudmannaskap kunna undersökas mer offensivt och detaljerat.

Om en ny huvudman ska ta över, behöver denne söka tillstånd hos Skolinspektionen innan utgången av januari för att kunna överta skolansvaret tidigast i januari efterföljande år[2].

Överväganden
Skolans verksamhet skiljer sig från de flesta av landstingets övriga verksamheter, vilket innebär att flera av landstingets rutiner – särskilt de för fastighetsförvaltning men delvis även de för ekonomihantering och annat – inte är anpassade till skolans särskilda förutsättningar. Det blir också svårt för landstingsstyrelsen att som skolstyrelse hantera den rad av relativt detaljerade beslut som nu successivt behöver fattas, t ex om verksamhetsinriktning, investeringar i enskilda objekt, avtal med närliggande företag och andra externa parter samt även vissa elevärenden.

Förvaltningen föreslår därför att landstingsdirektören får i uppdrag att undersöka möjligheten att hitta en ny huvudman som har engagemang, kompetens och resurser att vidareutveckla verksamheten, och att skyndsamt återkomma med en lägesrapport.

Om det skulle visa sig oframkomligt att finna en ny lämplig huvudman, är förvaltningen beredd att redovisa andra handlingsalternativ.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser i detta första steg.

---

[2] Detta gäller alla tänkbara nya huvudmän, utom Haninge kommun som inte behöver tillstånd för att driva skola inom sin egen kommun.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Ann Eberhardsson
Biträdande förvaltningschef